

nya alatt, források tövénél eltemetett ősök csendes álmait.

Másnap Komáromot, az annyiszor elpusztult, s ismét felvirágzott jó magyar vendégszerető várost, s annak ritka erősségű várát s védműveit megtekintve Esztergom felé evezünk, melynek egyháza a távolból, a nap arany sugaraitól szikrázva úgy tűnt elő, mintha lángsugarakkal lenne övezve. Megtekintettük az egyház minden részletét, s az építészet e remeke valóban bámulatra ragadt. Különösen nagy előnyére szolgál az, hogy a Dunára tekintő egész régi vár helyét elfoglalja, s így alulról tekintve kolosszális nagysága még inkább előtűnik. Mi belsejét illeti, arra nézve a szigorú műbíró több észrevételt tehetne. Nem hagyhatom itt érintetlenül azon barátságos vendégszeretetet, melylyel minket Alberti méraök ur fogadott.

Vitorlánkat csendes szél dagasztá, s azon felsőges Dunavölgybe érkezünk, mely Esztergomon alul egész Vácig terjed ki. A méltóságos folyam két partjáról, komor, szürke, s néhányszor vad reogeteg borított hegyláncolat emelkedik, melyek lábánál a balparton egyhangú zörgés közt a gőzkocsi robog tova, míg a másik parton a vontató hajósok patogatják ostarikat az elfáradt gebék fölött. Mellettiünk gőzhajók zúgnak el, s az általuk támadt hullámokon csolnakunk mint báb ringatózók, s midőn azt egy-egy, magasabb hullám háttára kapja, szemünk elé tűnik egy-egy, a hegyek közé rejtett falueska fehér házaival, dombra épített templomával.

A hullámok visszaesnek csendes folyásukba, s mi ismét átengedjük magunkat a merengésnek. Balra, a nagy-márosi határban emelkedik a Remetehegy redős sziklahomlokával, míg többi oldalán smaragdzöld mocsolyog. A jobb oldalán fellegek közé emelkedő csúcsával Árpád hegye büszkélkedik, hasonnevű várának már alig látható fekete romjaival. Ennek lábánál, virító gyümölcsfa-erdőből Dömös csinos házai fehérlenek elő, s nem messze van e helytől a hajdani dömösi kolostor romja, hol bölcs Kálmán király parancsára a pártos Álmos herceg, s értatlan fia Béla szeméi kitojáltak. Szomorú hely, mely arra emlékeztet, hogy vajmi tökéletlen lény az ember, s hogy a bölcszet is gyakran meggyőzi az indulat!

A dömösi erdős hegyek I. Béla királyunknak kedves vadászó helyül szolgáltak, s a nagyszerű tájképet a visegrádi fellegrvár komor falai zárják be, melyeket soha nem láthatok a nélkül, hogy eszembe ne jusson Császár Ferencnek ezekhez írt szép sonetteje.

Ott állsz, Visegrád, őz Dunánk felett,
Inél sashorkán puszta romokban;
Oh mennyi század vára ostromokban,
Mig fénylakoából baglyok fészke lett!

(Völg. 25v.)

A PELESKEI NÓTÁRIUSNAK FELESÉGÉ- HEZ IRT LEVELEI.

XX. Levél.

(Disznótörök és bálók. — Bálók és pénzkrisis. — Krisis és dektorok. — Doktorok és kreditporok. — A kurálások neméről. — A peleskei nórtus maskarabálba megy és vőceel, hanem lefőztetik. — Különös kaland.)

Én hívem!

Bizonyoságot tehetnél róla, hogy nálunk Nagy-Peleskén olyatén módon szoktuk a farsangot megünnepelni, hogy leöljük a hizott sertést, csapra verjük a hordót, aztán a peccsenye szagára maguktól előjönnek a komák, sógorok, szomszédok s egyéb atyafiak mind háznépeستől, csapunk ekkor nagy dinomdánomos lakomét, s mikor a Cs. cseri bandájának nórtáján apraja s nagyjá táncba keveredik s tartott a bejehujás vigasság kivilágos kivirradtig, másnap azt mondjuk: biz emberül ültük meg a disznótört.

Efféle disznótörök itt Pesten is tartatnak nóbel bálók és piknikek nevezete alatt s annyiban ezek is török, menyiben sok édes papa a vigság közt könyes szemekkel tekint haldokló erszényére.

Mindenfelé arról panaszkodnak, hogy a buzának nincsen kelete, s aztán meg hogy a pénzkrisis is sok embernek szoritja a tyúkszemét. Ahá, ezért nem bírnak hát annyit táncolni, mint egyébkor! Pénzkrisis? ez is bizonyosan több más betegséggel együtt a civilizáció telepítette meg, mert ekkorig pénz dolgában csak egy nyavalya bántotta a magyar embert, ha t. i. erszényét megütötte a lapos guta.

Pénzkrisis! beh sok szerelembeteg szivecskét hoztál te haraglobba! beh sok táncraszületett lábzszenit tettél idejekorán penzióba, beh ragyássá verted a táncmesterek a r a t á s i reményeit, s mily sok mamáeskanak házassítási tervét bocsátoltad süstbe! — Borzasztó a te pusztításod, s nem használ az ellen doktor Corvisard pilulája, mely a legjobb minőségben kapható Török Jósefnél, nem a doktornál, hanem a Szentlélekknél. Egyetlen orvosaid csak a kreditorok lehetnek, de úgy látszik, hogy ezek a szemfüles urak is a homeopathia zászlaja alá szegődtek, mert kredit-poraikat nagyon is homeopathikus adagokban nyújtják az adósság-pacienseknek.

Bajban a panaszkodás nagyon enyhítő orvosság, s a t ű r ö m o l a j oly heroikus szer, melyet azok a bölcsök ajánlanak, kik legkevésbé merik használni. Panaszkodjunk hát csak azért pénzsükségéről, de ne hagyjuk magunkat a táncolásban konfundálni, s ne tegyünk úgy, mint az a rossz lábú fiatal okulárjamos humorista, kit, mikor a tavalyi urak báljában kérdeztek, hogy miért nem táncol? azt felelte, hogy 1848 óta a dézsma meg a robot el van törölve.

A napokban meglátogattam nagycsiripi Hiripy Vazul uramocsémét, kit ágyában fekvé, szép feleségét pedig oldala mellett szomorkodva találtam.

Elejénte szokásos módon sajnálkozásomat fejeztem ki, a hogy beteg körül tenni szokás; később ilyen diskurzus fejlődött ki közöttünk:

Én: — Hát hűgomasszony nem megyen a mai maskarabálba?

A nő: — A világért sem hagyám magára beteg férjemet. Egyébiránt is ott csak unatkoznám. Hanem Borsóczy né barátnémat nagyon ohajtánám meglátogatni.

A férfi: — Csak menj édesem. Valóban sokkal jobban érzem magamat, s talán nem fog nagy nehezemre esni, ha rövid időre nélkülözlek.

Én: — Bizony jó lesz hűgomasszónak a szóra-kozás, a sok virrasztástól úgy is olyan halavány!

A nő: — Tehát elmegyek, hanem csak férjem kedvéért.

Én: — Én pedig nyugodalmas jó éjszakát kívánok, mert még fel is kell öltöznöm.

A híres régi szimkúrfirstbéli bálokból s a mostani divatképekből már megtanultam, hogyan tegye az ember magát maskarává, annál fogva így módon elkészülve beléptem a színházba, hol a komédiások helyett most a publikum járta a bolondját.

De hogy tekintettem én álarcra,
Nézek ördögökre, avagy angyalokra,
Nem tudtam, hogy vetém szemem gúnyfjakra,
S irtóztató bolond, csufos lárvájokra.

Egyiknek görbe volt orra avagy szája,
Másiknak himlős volt sok görestől arca,
Félig fehér, félig fekete pófája
Volt soknak, másoknak macska volt formája.

Ki göböt magának a hátra esmét,
Kinek mint egy ctpó, a melle úgy künantilt
De a dímák fekete és kőkény szeme
Úgy égett miként csak briliánsnak tüze.

Tökéletesen való módon felfordult világ! Jönfe-
lém egy csikós gyerek s így szól vala: Vi kéc ten tir
bajdás?

— Nem tudom Bruder-schaf-tot, öcsém, hol
ittunk? így módon akartam lefőzni.

— Madarat tolláról, az embert atyafiságáról lehet
megismerni, — sugá fülembé az a vicces kék maszka,
kiról már ezelőtt tiz esztendőkkéül olvastam egy balle-
írásban.

Megszégyenülve furakodtam át a frakkos és cop-
fos kőnézerek nagy seregén: egy pár harlekin sarkan-
tyúimban megbotlott, több pirók annyira elbámulta ma-
gát, hogy a szomszédjaik fejük elnyelése elleni asseku-
rációról gondoskodtak, s legtöbb Norma, Veszta, Diána
és Nimfa roszt vicceit úgy szórta, mint a patogatott ten-
gerit, s oly kétes individualitású perszónák kezdének
fülembé sipítani: „lkendi!” hogy illetén ismeretségeim
után méltán mondhatnád, édes feleségem: „István! ezek
után többé rád nem ismerék!”

A mint ilyen szorongások közt szememet a páho-
lyok szép asszonyaira s leányzóira vetem, nagy örven-
dezésemre ismerősre akadok.

— Nos, lesz legalább valaki, a kit megvexálhatok,
— gondolám magamban, — s felsiettem.

— Hát szép menyecske, — férjünket beteg
magára hagyjuk, s Borsóczy né meglátogatása helyett

maskarabálba megyünk? — Szólék Hiripynéhez, s biz-
tos voltam benne, hogy fülig fog pirulni.

— És Peleskei bácsi azt hiszi, hogy Borsóczy né
nem látogatott meg? Hisz épen vele vagyok itt. Engedd
meg édes Emmám, hogy ez érdemes sapopás és sa-
pudlis magyar úrban auffirohassan neked Nagyajtai
Zajtai István urat.

— Hát hűgomasszony megismert?

— Roszt pénznek roszt: a csöngése.

Nagyot nyeltem.

— Hanem ha már itt van Peleskei bácsi, nemde
lesz szives lovagomul ajánlkozni, s levezet a maszkok
közé?

— Szives örömmel.

— Nézze, nézze! szólott a menyecske indulato-
san ragadva meg karomat; ki az ott, ki azt a délceg
amazoni vezeteli karjain?

— Me Herkule! Hiripi öcsém.

— Hah! tehát férjem uram így fekszik betegem?
Úgy tetszik, hogy a kulisszák mögé vonultak.

— Bizonyára az étterembe sietnek.

— Kövessük őket. Én is maszkot veszek fel.

Mikoron az étterembe értünk, akkoron már Hiripi
öcsém s két amazonja con amore sampanyiroztak. Mi
melléjük telepedénk.

Most az én Hiripim elkezdett saját feleségének
szépelegni, az alatt az amazonok két katonatiszttel el-
surrantak.

— Uram, ön rettenetes kópó, — szól az asszony.

— Ne beszéljen édesem.

— Nehány óra előtt még betegnek tetteté magát.

— Valóban az voltam az unalom miatt.

— S feleségét rútol rászedve, táncosok közé szö-
kött.

— Hogy tudja ezt?

— Mert én vagyok felesége! — s ezzel álarcát
levevé.

— Ah!

— Nemde változik színe?

— Igenis, a harag miatt. Hát ön betegem hágy
otthon, asszonyom, azon ürügy alatt, hogy barátnéjához
megyen, s im!

— Még ön méltatlankodik?

— Van okom rá.

Most reám jött a sor lárvámat levenni.

— Peleskei bátyám!?

— Igen, én vagyok az, s ha mondon, hogy egyi-
tök 19 a másik pedig egy hián, 20, csak elhiszitek?

De valóban már több kalandját nem bírja leírni
elálmósodott hüved

nagyajtai Zajtai István
nótárius loci.